

podkarpackie

Powierzchnia	17 845 km ²
Liczba ludności: - w tym w miastach	2 127 656 41.56 %
Gęstość zaludnienia	119 osób/km ²
Główne miasto	Rzeszów
Większe miasta w regionie	Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec, Tarnobrzeg, Krosno, Dębica
Specjalne Strefy Ekonomiczne	• Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK Mielec • Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN • Krakowska Specjalna Strefa Ekonomiczna
Parki Przemysłowe, Technologiczne	• Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS • Park Naukowo-Technologiczny „Rzeszów-Dworzysko” • Tarnobrzeski Park Przemysłowo – Technologiczny • Park Przemysłowy gminy Leżajsk ‘Stare Miasto-Park’ • Park Przemysłowy Lubaczów
Centrum Obsługi Inwestora	Rzeszów
Lotnisko międzynarodowe	Rzeszów-Jasionka

Podkarpackie położone jest w południowo-wschodniej części Polski, graniczy z Ukrainą i Słowacją. Stolicą województwa jest Rzeszów, lider w UE pod względem liczby studentów przypadających na 1000 mieszkańców (353/1000). Podkarpackie dzięki korzystnemu położeniu oraz atutom sprzyjającym biznesowi, takimi jak: specjalne strefy ekonomiczne, parki naukowo – technologiczne, ulgi podatkowe, klastry (np. Dolina Lotnicza, Klaster IT, Klaster Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych POLIGEN, Wschodni Sojusz Motoryzacyjny, Wschodni Klaster Odlewniczy KOM-CAST, Klaster Jakości Życia), zyskało pozycję innowacyjnego centrum, a także stało się atrakcyjnym celem dla inwestycji zarówno dla przedsiębiorców krajowych jak i zagranicznych. Region ten jest silnie uprzemysłowiony i zorientowany w szczególności na przemysł lotniczy, elektromaszynowy, motoryzacyjny, biotechnologiczny, IT i chemiczny. Wymienione sektory charakteryzują się bardzo wysokim potencjałem transferu innowacji i stymulują rozwój społeczno-gospodarczy regionu. W regionie działa Stowarzyszenie Dolina Lotnicza - unikalny klaster, w którym wiele światowych firm lotniczych współpracuje ze sobą – PZL Mielec - Sikorsky, MTU Aero Engines, Pratt & Whitney, UTC Aerospace Systems, Heli-One. Na terenie Podkarpacia skoncentrowane jest 90 % polskiej produkcji przemysłu lotniczego. Ponadto województwo oferuje przedsiębiorcom dobrze wykwalifikowaną kadrę pracowników, kształconą na uczelniach publicznych i niepublicznych. Dodatkowymi atutami są Międzynarodowy Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka i autostrada A4.

Atuty województwa

- bliskość rozwijających się rynków krajów Europy Środkowo-Wschodniej
- wschodnia granica Unii Europejskiej
- specjalne strefy ekonomiczne, parki technologiczne - obszary przyjazne dla biznesu
- duży potencjał w sektorze lotnictwa, IT/ICT, inżynierii elektro-maszynowej, motoryzacji, biotechnologii oraz sektorze chemicznym, połączony z naukowym zapleczem akademickim
- dynamicznie rozwijający się przemysł lotniczy - funkcjonowanie klastra „Dolina Lotnicza”
- inwestycje zagraniczne – wiele firm międzynarodowych jest usytuowanych w regionie
- struktura wieku – młoda populacja sprzyjająca rozwojowi gospodarczemu
- dobrze rozwinięta sieć pozarządowych organizacji wspierających rozwój regionalny
- dobrze wykształcony personel oraz relatywnie niskie koszty zatrudnienia
- konkurencyjne ceny gruntów inwestycyjnych
- dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna (połączenia drogowe, autostrada, kolejowe i lotnicze)

Sektory wysokiej szansy

Lotniczy

- 90% produkcji polskiego przemysłu lotniczego ulokowane na Podkarpaciu
- działające od 2003 roku w Rzeszowie Stowarzyszenie „Dolina Lotnicza”, skupiające przedsiębiorców przemysłu lotniczego (obecnie w jego skład wchodzi ponad 150 firm)
- szereg ośrodków naukowo-badawczych działających w województwie, dobrze rozwinięte zaplecze edukacyjne i szkoleniowe:
 - Centrum Zaawansowanych Technologii "AERONET - Dolina Lotnicza"
 - Politechnika Rzeszowska z działającym Ośrodkiem Kształcenia Lotniczego umożliwiającym zdobycie kwalifikacji pilota lotnictwa cywilnego
 - Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa (Politechnika Rzeszowska)
 - Uniwersytet Rzeszowski – z m. in. Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej
 - Technika i szkoły zawodowe z profilami dedykowanymi lotnictwu
- kolebka polskiego lotnictwa (ponad siedemdziesięcioletnia historia rozwoju przemysłu lotniczego) np. firmy:
 - „PZL - Świdnik”
 - „PZL - Mielec”
 - WSK „PZL - Krosno”
 - WSK „PZL Rzeszów”

Informatyka

- ASSECO Poland - lider branży informatycznej w województwie podkarpackim i Europie Środkowo-Wschodniej, zajmuje czołowe miejsce w Polsce pod względem ogólnych przychodów ze sprzedaży oprogramowania
- doskonale rozwinięte zaplecze badawczo-rozwojowe i edukacyjno-szkoleniowe:
 - Uniwersytet Rzeszowski
 - Politechnika Rzeszowska
 - Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania
- działające w regionie mniejsze firmy specjalizujące się w kompleksowej informatyzacji przedsiębiorstw średniej i dużej wielkości (w większości od podstaw tworzone przez

absolwentów Politechniki Rzeszowskiej w latach 80 i 90-tych), stanowiące bazę potencjalnych poddostawców i kooperantów

- Klaster Firm Informatycznych Polski Wschodniej - stowarzyszenie skupiające 91 firm IT i instytucji z regionu. Klaster zrzesza osoby i podmioty wnoszące swój wkład w rozwój polskiej branży informatycznej. Firmy te zajmują się m.in. sprzedażą sprzętu komputerowego, tworzeniem oprogramowania czy montażem sieci komputerowych. Do kompetencji klastra należy: współpraca z uczelniami wyższymi, administracją publiczną, przedsiębiorcami, instytucjami naukowo-badawczymi w celu realizowania wspólnych działań inwestycyjnych, wymiany doświadczeń, prowadzenia kampanii informacyjnej, wspierania przedsiębiorczości oraz podnoszenia wiedzy teleinformatycznej społeczeństwa

Jakość życia

- na terenie województwa dynamicznie rozwijają się następujące segmenty jakości życia: wypoczynkowy (także agroturystyka), uzdrowski i leczniczy, krajoznawczy, zakupowy (biznesowy) oraz opieka zdrowotna
- sektor turystyczny w województwie rozwija się najlepiej w obszarze południowym dzięki walorom przyrodniczym, atrakcjom antropogenicznym, a także szlakom turystycznym oraz turystyce religijnej
- dogodne warunki mikroklimatyczne sprzyjają rozwojowi ośrodków sanatoryjnych, pijalni wód mineralnych o właściwościach leczniczych, kompleksów SPA i wellness
- rozwój technologii proekologicznych – popularne staje się budownictwo pasywne, stosowania paneli fotowoltaicznych, ochrona wód i gleb, inwestycje w zakłady segregacji odpadów
- aktywność instytucji wspierających rozwój branży: Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna, Karpacki Klaster Turystyczny, Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka-Uzdrowiska Perły Polski Wschodniej, Klaster Jakości Życia „Kraina Podkarpacia”

Odlewnictwo

- klaster odlewniczy KOM CAST: 24 podmioty z województwa podkarpackiego, świętokrzyskiego i lubelskiego
- kierunek odlewnictwa i spawalnictwa na Politechnice Rzeszowskiej
- korzyści funkcjonowania KOM-CAST to m.in.: współzawodnictwo zamiast konkurencji, wspieranie działalności badawczo – rozwojowej, pomoc w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych, szybsza adaptacja systemu edukacyjnego

Motoryzacja

- **jest od 2016 jedną z inteligentnych specjalizacji województwa podkarpackiego** (obok lotnictwa, jakości życia i sektora IT/ICT)
- na Podkarpaciu działa już 160 firm motoryzacyjnych, skupiających 6% sektora w skali krajowej
- szkoły techniczne i zawodowe, jak i uczelnie wyższe oferują kierunki związane z motoryzacją i zapewniają stały dopływ wykwalifikowanej kadry
- Wschodni Sojusz Motoryzacyjny z 22 członkami, jest klastrem wspierającym rozwój branży samochodowej w regionie

Potencjał ekonomiczny

PKB brutto w 2015 r.

	w mln zł	w %	na 1 mieszkańca
Polska	1 798 302	100	46 764
Podkarpackie	70 307	3,9	33 050

Źródło: GUS

Wartość brutto środków trwałych wg rodzajów działalności (w tys. zł) w roku 2015 r.

	Ogółem	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy, hotele i restauracje, transport, gospodarka magazynowa, łącznie	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, Obsługa rynku nieruchomości	transport i gospodarka magazynowa
Polska	3 471 800 888	152 115 867	1 099 349 368	63 585 706	23 258 480	43 796 975	635 450 870
Podkarpackie	152 880 431	7 179 662	48 792 478	2 462 277	6 722 269	898 004	33 202 921

Źródło: GUS

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w czerwcu 2017 r. – PLN

Polska	4508,08
Podkarpackie	3656,07

Źródło: GUS

Lokalny rynek pracy

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2017 r.

	Aktywni zawodowo (w tys.)	Współczynnik aktywności zawodowej (%)	Stopa bezrobocia (%)
Polska	17 207	56,2	7,1
Podkarpackie	920	56,2	10,0

Źródło: GUS

Struktura bezrobocia wg poziomu wykształcenia stan na I kwartał 2017 r. (w tys.)

	Ogółem	Wyższe	Średnie zawodowe	Średnie ogólne	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalnym i niższym
Polska	1324,2	175,3	285,5	141,4	350,8	371,2
Podkarpackie	105,9	15,6	26,6	11,0	30,8	21,7

Źródło: GUS, WUP Rzeszów

Struktura bezrobocia wg wieku stan na I kwartał 2017 r. (w tys.)

	Ogółem	24 lata i mniej	25-34	35-44	45-54	55 i więcej
Polska	1324,2	170,7	370,6	294,4	236,1	252,4
Podkarpackie	105,9	15,0	32,3	23,6	19,2	15,7

Źródło: GUS, WUP Rzeszów

Wyższe uczelnie w tym niepubliczne**Szkoły wyższe w roku akademickim 2015/2016**

	Szkoły		Studenci (2016/2017)	
	ogółem	z tego niepubliczne	ogółem	z tego w niepublicznych
Polska	415	283	1348822	453097
Podkarpackie	14	7	51051	14165

Źródło: GUS

Wybrane uczelnie wyższe**Uniwersytet Rzeszowski**

główne kierunki kształcenia: administracja, biologia, biotechnologia, ekonomia, europeistyka, filologie (polska, angielska, rosyjska, niemiecka), fizjoterapia, fizyka, grafika, informatyka, inżynieria materiałowa, matematyka, medycyna (w tym kierunek lekarski), nanotechnologia, ochrona środowiska, prawo, rolnictwo, socjologia, technologia żywności i żywienia

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza

główne kierunki kształcenia: automatyka i robotyka, budownictwo, elektronika i telekomunikacja, elektrotechnika, informatyka, inżynieria środowiska, lotnictwo i kosmonautyka, matematyka, mechanika i budowa maszyn, technologia chemiczna

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania

główne kierunki kształcenia: administracja, bezpieczeństwo wewnętrzne, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, ekonomia, europeistyka, informatyka, informatyka i ekonometria, projektowanie gier komputerowych, ratownictwo medyczne, socjologia, turystyka i rekreacja, zdrowie publiczne

WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigonia w Krośnie

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku

Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu

Wybrani inwestorzy obecni w województwie

Firma	Sektor	Miejsce inwestycji
ASSECO Poland (Polska)	informatyczny	Rzeszów
OPTeam (Polska)	informatyczny	Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS
UTC AEROSPACE SYSTEMS (USA)	lotniczy	Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS
MTU Aero Engines Polska (Niemcy)	lotniczy	Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS
Pratt & Whitney Rzeszów S.A (USA)	lotniczy	Rzeszów
MB Aerospace (Kanada)	lotniczy	Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS
Kronospan Holdings (Austria)	meblarski	Mielec
Valeant Pharmaceuticals International (USA)	farmaceutyczny	Rzeszów
Olimp Labs (Polska)	farmaceutyczny	Nagawczyna
Heli-One Polska (Kanada)	lotniczy	Jasionka
Kirchhoff Polska (Niemcy)	motoryzacyjny	Mielec
BORGLWARNER Poland (USA)	motoryzacyjny	Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS
Piklington Automotive Poland (Wielka Brytania/Japonia)	motoryzacyjny - szyby	Tarnobrzeg
The Goodyear Tire & Rubber Company (USA)	motoryzacyjny – opony	Dębica
Liugong Machinery Poland (Chiny)	huta stali	Stalowa Wola
Heineken International BV (Holandia)	przemysł piwowarski	Leżajsk
TRI Poland (Japonia)	motoryzacyjny	Zagórz
Magellan Aerospace Poland (Kanada)	lotniczy	Mielec
Uniwhheels Production Poland (Niemcy)	motoryzacyjny	Stalowa Wola
Thoni Alutec (Niemcy)	motoryzacyjny	Stalowa Wola
Hutchinson (Francja)	motoryzacyjny	Zawada k. Dębicy
Husqvarna Poland (Szwecja)	akcesoria ogrodnicze	Mielec
Fibrain (Polska)	IT	Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS

BSH Bosh und Siemens Hausgerate GmbH (Niemcy)	elektromaszynowy	Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS
Safran Transmission Systems Poland (Francja)	lotniczy	Sędziszów Małopolski
Lockheed Martin (USA)	lotniczy	Mielec

Użyteczne adresy

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego

Centrum Obsługi Inwestora

ul. Szopena 51
35-959 Rzeszów
Tel.: +48 17 85-20-600
Fax: +48 17 85-20-611
www.rarr.rzeszow.pl
www.coi.rzeszow.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

al. Łukasza Cieplińskiego 4
35-010 Rzeszów
Tel/fax: (+48 17) 850 17 00,
Fax: (+48 17) 850 17 01

www.umwp.podkarpackie.pl

Podkarpacki Urząd Wojewódzki

ul. Grunwaldzka 15
35-959 Rzeszów
Tel.: (+48 17) 867-10-00
Fax: (+48 17) 867-19-50
www.rzeszow.uw.gov.pl

Urząd Miasta Rzeszowa

Ul. Rynek 1
35-064 Rzeszów
Tel: (+48 17) 87 54 000
Fax: (+48 17) 87 54 105
www.rzeszow.pl

Aktualizacja sierpień 2017 – Michał Rzucidło